

ADAOSE ȘI INDREPTĂRI

Pagina 144. In loc de 1771 citește 1761.

Pagina 307, rîndul 10 de sus. In loc de 1781 citește 1791.

Pagina 349, rîndul 9 de sus. In loc de frig citește jug.

Pagina 567, ultimul rînd al notelor. In loc de 526. citește 576.

Pagina 560. Silaba bo- de la sfîrșitul paginei trebuie scoasă.

Pagina 672. Citește *ζῶον* în loc de *γῶον*.

Pagina 29, nota 9. Publicăm testamentul Păunei doamnei, după copia autentică ce se se află în arhiva privată a domnului George Gr. Cantacuzino din București :

Translatio Testamenti pie defunctae principissae Pagonae Cantacuzenae.

Cum ego me vidissem in hac aegritudine valde infirmam, verebar ne sit haec ultima hora temporalis meae vitae in hoc vano mundo, destinavi existens adhuc in sana mente ac consideratione scribendum hoc testamentum curare, ut notum sit, ubi et quid alicubi remansit. Ne consequantur post meum obitum, cum res innotae essent, lițes, neque fiat iniuria alicui, sic ergo secundum meam conscientiam significo :

In primis hoc dico, consulo, admoneo, obtestor, jubeo et sub interdictione omitto inobedientem meae postremae voluntati.

Meis filiis Rudolfo et Constantino cum illorum a Deo data familia ut semper vivant christefideliter in fraterna unione et charitate, similique modo consulant ac mandarent suis adhaerentibus atque descendentibus, siquidem unio ac charitas fraterna aedificat et auget domos ac familias. Itaque consequenter prout aio, habebant meam maternam benedictionem, quam tota ex anima illis do a Deoque supplico.

Primo mea debita haec sunt: sexcenti floreni (600 fl.) hungarici quos accepi a D-no Paulo Coronense mercatore cui pro pignore meum argentum in mea necessitate dedi et obligationem pro eorum interesse, sicut scriptum est, illud argentum nominatim, quod sacerdoti Eustathio protopresbytero Ecclesiae Bulgarensis coronensis notum est.

Secundo debeo sexcentos florenos D-nae comitissae Telekianae, cui pro pignore duos agrifundos dedi qui jacent in Transilvania trans Alutam, sine alio interusurio, quemadmodum et mea obligatio sonat.

Tertio ac postremo mutuo accepi a mea nuru Anna, uxore mei filii Constantini Cantacuzeni quatuor millia florenorum germanicorum, cui meam obligationem dedi sine interesse. Notum sit et hoc, quod aurea crux Constantiniani ordinis adamantibus atque rubinis ornata una cum memorato argento sit qua pignus et omnes sub meo sigillo obsigillata Coronae remisi in manibus protoposbyteri Eustathii quatuor cistas cum tela et vasibus stannensis et ahensis meo sigillo sigillatas (so der Satz im akt).

In nostro pago Recse adhuc existentes res prout notum est, remissae sunt apud inspectorem, siquidem mei filii possessores sunt, istas paucas res reperire et acquirere poterunt.

Remanet unum aureum repetitum horologium una cum aurea catena in Viennae. Reliqui in pago Recse aliquam cistam cum tela aliisque rebus obsigillatam, quam Coronam ad protopresbyterum Eustathium deportandam curavi. Itaque ut mea debita persolvantur jubeo meum filium Constantinum sollicitare apud suam Majestatem ut notae restantiae meae pensionis persolvantur sicque pignora redimi poterit. Ac ille pro mea anima, obstrictus sit eleimosynas dare quemadmodum et jussi. Insuper omitto ac mando meo filio Constantino post meum obitum ut curam habeat in mea famulitia, quae mihi fideliter servierunt utpote Bucor, Catherinam et Stancam puellam etc., ne illis molestias inferat, ac si voluerint in pagum Recse redere assistat eis, ut eo pervenire possint.

Propter pagos in Valahia existentes mei filii qua legitimi possessores sicut parentes unanimiter et simul possideant.

Litteras quas maxima cum supplicatione scripsi propter meam pensionem ut quartales restantiae a Sua Majestate persolvantur ad liberationem meorum debitorum faciat Sua Majestas misericordiam ut quotannis bis mille florenorum nomine pensionis meis filiis eorumque liberis concedatur, propter

merita Cantacuzenae domus, porrigat meus filius Suae Majestati, incumbatque ut definiatur haec res. Eosque sub magna maledictione relinquo, qui se meae huic sententiae opponerent, obsequentes vero benedictionem Dei et meam in aeternum consequitur.

Pagona principessa Cantacuzina

L. S.

Translată fuit Vienae 9 Ianuarii 746.

Asarias ieromonachus sancti sepulchri et confesor attestor.

La presente scrittura osia testamente dettatomî dalla sudetta signora principessa l'ho scritto Io Vladislav de Malaesco.

Parthenius Paulovicz praepositus patriarchalis ac parohus Viennensis ecclesiae Graecorum, attestor quod testamentum per me a verbo ad verbum translatum est ex originali Valachici idiomatis.

(Autentificat de notarul Theophilus Heroldt. Autentificarea notarului certificată de asesorul C. R. al mitropoliei Vienei).

Collationirt und mit dem hierortigen Akte gleichlautend befunden.

Wien den 20 April 1881.

Edmund Willitzka

Kanzlei Arhivs Director des Reichs-Kriegs-Ministerium.

Traducerea Testamentului bine credincioasei defuncte, principesei Păuna Cantacuzino.

Văzîndu-mă în această boală foarte slăbită și temîndu-mă ca să nu mă ajungă ultimul ceas al vieții pămîntești, m'am hotărît, fiind încă în întregimea minții mele să scriu acest testament, ca să fie cunoscut ce și unde îmi sunt averile mele. Ca să nu se nască după moarte, din neștiința lucrurilor, procese, și să se facă cuiva nedreptate. Așa dar dispun după conștiința mea următoarele :

Mai întâi această o zic, povățuesc, sfătuesc, mă rog și poroncesc și las sub blăstăm spre ascultarea voinței mele celei de pe urmă.

Că fiii mei Radu și Constantin cu familiile date lor de Dumnezeu să trăiască tot deauna creștinește și într'o unire fraternă și iubire, să-și întărească casele și familiile. Așa dar după cum spun, să aibă a mea maternă binecuvîntare, pe care le-o dau din toată inima.

Mai întâi datorile mele sunt următoarele : 600 de fiorini ungurești pe care i-am primit de la D-l. Pavăl neguțitor din Brașov și căruia ca amanet i-am deus a mea argintărie la nevoiele mele și cu îndatorire de procente după cum este scris, acea argintărie anume care este cunoscută preutului Eustatiu de la biserica Scheilor din Brașov.

Al doilea am de dat 600 de fiorini comitesei Teleki căruia ca amanet i-am dat două moșii care sunt în Transilvania dincolo de Olt, fără dobîndă, după cum sună sinetul meu.

Al treilea și cel de pe urmă am primit împrumut de la a mea noră, soția fiului meu Constantin Cantacuzino, patru mii de fiorini nemțești, căreia i am dat sinetul meu fără dobîndă. Să mai fie cunoscut și aceasta că crucea ordinului Constantinian, împodobită cu diamante și rubine împreună cu amintita argintărie să fie ca amanet, și toate lucrurile pecetluite cu pecetea mea le am trimis la Brașov în minile preotului Eustatie și patru lăzi cu pînzărie și vase de cositor și de aramă pecetluite cu a mea pecete (așa fraza în act).

În satul nostru *Rece* lucrurile ce mai sunt după cum este cunoscut și sunt încredințate inspectorului, după cum fiii mei au în posesiune, așa vor putea găsi și dobîndi acele puține lucruri.

Mai rămîne un ceasornic de aur cu un lanț tot de aur în Viena.

Am mai lăsat în satul *Rece* o ladă cu pînzării și alte lucruri, pecetluite, pe care am îngrijit a o transporta la protopopul Eustatie la Brașov. Așa dar pentru a se plăti datoriile mele ordon ca fiul meu Constantin să soliciteze la Maiestatea Sa plata remășițelor pensiunii mele și așa să se poată răscumpăra amaneturile. Și el să fie îndatorit a da de sufletul meu pomană precum am porncit. Afară de aceasta mai ordon și dispun ca fiul meu Constantin să se îngrijască după moartea mea de slugile ce m'au servit cu credință, de Bucur, Catinca și copila Stanca etc. ca să nu li se întîmple supărări și dacă ar vrea să se întoarcă în satul *Rece* să le vină în ajutor spre aceasta.

Pentru satele existente în Valahia fiii mei ca legiuîți stăpîni să le stăpînească împreună și în comun.

Scrisoarea pe care cu mari rugăminți am scris-o pentru pensia mea, ca trimestrele restante să se plătiască de M. S. spre achitarea datoriilor mele, și să facă M. S. milă ca în fie care an să deie cîte o pensie de 2000 de fiorini fiilor mei și copiilor lor, pentru meritele casei Cantacuzinești, să o deie fiul meu Maiestatei Sale, și să silească ca acest lucru să se facă. Las mare blăstăm contra acelora ce se vor opune acestei a mele voinți, iar bine cuvîntare acelor ce o vor asculta.

Păuna principesă Cantacuzino

A fost tradusă din originalul român (care s'a pierdut) la Viena în 9 Ianuar 1746.